

DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2009/125/EÜ,

21. oktoober 2009,

mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks

(uuesti sõnastatud)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2005. aasta direktiivi 2005/32/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiat tarbivate toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks, ⁽³⁾ on oluliselt muudetud. Selleks et teha täiendavaid muudatusi, mis piirduvad rangelt kõnealuse direktiivi reguleerimisala laiendamisega, et kaasata kõik energiamõjuga tooted, tuleks kõnealune direktiiv selguse huvides uuesti sõnastada.

(2) Liikmesriikide erinevad energiamõjuga toodete ökodisaini reguleerivad õigusaktid ja haldusmeetmed võivad tekitada

⁽¹⁾ ELT C 100, 30.4.2009, lk 120.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 24. aprilli 2009. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 24. septembri 2009. aasta otsus.

⁽³⁾ ELT L 191, 22.7.2005, lk 29.

kaubandustõkkeid ja moonutada ühenduses konkurentsi ning seega vahetult mõjutada siseturu toimimist. Liikmesriikide õigusaktide ühtlustamine on ainuke vahend kaubandustõkete ja kõlvatu konkurentsi tekkimise vältimiseks. Kohaldamisala laiendamisega kõikidele energiamõjuga toodetele tagatakse kõikide oluliste energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete ühtlustamine ühenduse tasandil.

(3) Energiamõjuga toodetele langeb suur osa loodus- ja energiaressursside tarbimisest ühenduses. Lisaks on neil veel mitmeid teisi olulisi keskkonnamõjusid. Enamiku ühenduse turul olevate tooteliikide puhul võib sarnase funktsiooni ja võimsuse juures täheldada oluliselt erinevaid keskkonnamõjusid. Säästva arengu huvides tuleks pidevalt tegeleda nende toodete üldise keskkonnamõju vähendamise, eelkõige selgitades välja kahjulike keskkonnamõjude peamised allikad ja vältides keskkonnasaaste ülekandmist, eeldusel et seda on võimalik saavutada ilma üleliigsete kulutusteta.

(4) Paljusid energiamõjuga tooteid saab parema disainiga märkimisväärselt täiustada, et vähendada nende keskkonnamõju ning säästa energiat, mille tulemuseks on ühtlasi majanduslik kokkuvõtte ettevõtjate ja lõppkasutajate jaoks. Lisaks toodetele, mis kasutavad, toodavad, kannavad üle või mõõdavad energiat, võiksid teatavad energiamõjuga tooted, sealhulgas ehituses kasutatavad tooted, nagu aknad, isolatsioonimaterjalid või mõned veekasutusseadmed, nagu dušipihustid või kraanid, samuti aidata kaasa energia märkimisväärsel säästmisele toodete kasutamise ajal.

(5) Toodete ökodisain on ühenduse integreeritud tootepoliitika strateegia oluline komponent. Ennetava vahendina pakub toodete keskkonnasäästlik projekteerimine või kavandamine tootjatele, tarbijatele ja üldsusele uusi konkreetseid võimalusi toodete keskkonnatoime optimeerimiseks ja samaaegselt nende kasutuskvaliteedi säilitamiseks.

- (6) Energiatõhususe parandamine on elektrienergia efektiivsema lõppkasutuse ühe valikuna oluliseks panuseks ühenduse kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks seonduvate eesmärkide saavutamiseks. Elektrienergia vajadus on energia lõppkasutuse kõige kiiremini kasvav kategooria ja prognooside kohaselt kasvab see järgneva 20–30 aasta jooksul veelgi, kui nimetatud tendentsi piiramiseks ei rakendata poliitilisi meetmeid. Komisjoni koostatud Euroopa kliimamuutuste programmi kohaselt on võimalik saavutada energiatarbimise oluline vähendamine. Kliimamuutus on üks Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1600/2002/EÜ⁽¹⁾ vastu võetud ühenduse kuuenda keskkonnanalase tegevusprogrammi prioriteetidest. Energia kokkuhoid on kõige väiksemate kulutustega viis varustuskindluse suurendamiseks ja impordisõltuvuse vähendamiseks. Seepärast tuleb nõudluse osas võtta olulisi meetmeid ja seada olulisi eesmärgi.
- (7) Energiamõjuga toodete väljatöötamise etapil tuleks võtta meetmeid, kuna on näha, et sellel etapil selgub toote olelusringi jooksul ilmnev keskkonnasaaste ning määratakse ära enamik tekkivaid kulutusi.
- (8) Energiamõjuga toodete ökodisainile esitatavate ühenduse nõuete kohaldamiseks tuleks kehtestada ühtne raamistik eesmärgiga tagada neile nõuetele vastavate toodete vaba liikumine ja vähendada nende üldist keskkonnamõju. Niisuguste ühenduse nõuete sõnastamisel tuleks arvestada ausa konkurentsi ja rahvusvahelise kaubanduse põhimõtteid.
- (9) Ökodisaini nõuete kehtestamisel tuleks arvestada ühenduse kuuenda keskkonnanalase tegevusprogrammi eesmärgi ja prioriteete ning, kui see on asjakohane, nimetatud programmi temaatiliste strateegiate asjaomaseid eesmärgi.
- (10) Käesoleva direktiivi eesmärk on saavutada energiamõjuga toodete võimalike keskkonnamõjude vähendamiseks keskkonnakaitse kõrge tase, mis tuleb lõpuks kasuks toodete tarbijatele ja teistele lõppkasutajatele. Säästev areng nõuab ka seda, et mõistlikult arvestataks kavandatavate meetmete mõju tervisele, ühiskonnale ja majandusele. Toodete suurema energia- ja ressursitõhususe aitab kaasa energiavarustuse kindlusele ning nõudluse vähendamisele loodusvarade järele, mis on omakorda terve majanduse ning seega säästva arengu eeldusteks.
- (11) Liikmesriik, kes peab keskkonnakaitsega seotud oluliste vajaduste tõttu vajalikuks säilitada siseriiklikke sätteid või kohaldatava rakendusmeetme võtmise järel ilmneva ning sellele liikmesriigile ainuomase probleemi tõttu kehtestada keskkonnakaitsega seotud uutel teaduslikel tõenditel põhinevaid siseriiklikke sätteid, võib seda teha EÜ asutamislepingu artikli 95 lõigetes 4, 5 ja 6 sätestatud tingimuste alusel, mis näevad ette eelneva teatamise komisjonile ja kinnitamise komisjoni poolt.
- (12) Paremast tootedisainist tulenevate keskkonnanäeliste maksimeerimiseks võib osutada vajalikuks teavitada tarbijaid energiamõjuga toodete tunnustest ja omadustest, mis on keskkonna jaoks olulised, ning nõustada neid nimetatud toodete keskkonnasäästlikul kasutamisel.
- (13) Komisjoni 18. juuni 2003. aasta teatistes integreeritud tootepoliitika kohta („Integrated Product Policy – Building on Environmental Life-Cycle Thinking” (IPP)) sätestatud kontseptsioon, mis on ühenduse kuuenda keskkonnanalase tegevusprogrammi oluline ja uuenduslik osa, järgib eesmärgi vähendada toodete keskkonnamõjusid kogu nende olelusringi jooksul, kaasa arvatud tooraine valikul ja kasutamisel, tootmises, pakendamises, transpordis ja turustamisel, paigaldamisel ja hoolduses, kasutamisel ja kasutusea lõppedes. Arvestades toote kogu eluea vältel avalduvat keskkonnamõju juba selle projekteerimisel, saab toote keskkonnatoimet parandada kulusäästlikul viisil, kaasa arvatud ressursside ja materjalide tõhusa kasutamisega, täites seega loodusvarade säästva kasutamise temaatilise strateegia eesmärgi. Eeskirjad peaksid olema piisavalt paindlikud, et keskkonnanõudeid saaks toodete projekteerimisel ja kavandamisel arvestada samal ajal tehnilisi, funktsionaalseid ja majanduslikke vajadusi silmas pidades.
- (14) Ehkki on soovitatav kasutada kõikehõlmavat lähenemist seoses keskkonnatoimega, peaks kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine energiatoõhususe suurendamise teel olema kuni tööplaani vastuvõtmiseni esmatähtis keskkonnanalane eesmärk.

(¹) EÜT L 242, 10.9.2002, lk 1.

- (15) Võib olla vajalik ja õigustatud kehtestada teatud toodetele või teatud keskkonda puudutavatele tunnustele kvantitatiivsed ökodisaini nõuded, et piirata toodete keskkonnamõju miinimumiga. Arvestades pakilist vajadust anda panus Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokollitäitmisel, ja ilma et see piiraks käesolevas direktiivis toetatud integreeritud lähenemist, tuleks anda teatav prioriteet meetmetele, millel on suur potentsiaal vähendada kasvuhooonegaaside heitkoguseid väheste kuludega. Nimetatud meetmed võivad soodustada ka ressursside säästvat kasutamist ning on oluliseks panuseks säästvate tootmis- ja tarbimisstruktuuride programmide kümneaastasest raamistikku, mis võeti vastu 26. augustist 4. septembrini 2002 toimunud maailma säästva arengu tippkohtumisel Johannesburgis.
- (16) Üldise põhimõtena ja vajaduse korral tuleks energiamõjuga toodete energiatarbimist oote- või väljalülitatud režiimis vähendada miinimumini, mis on vajalik nende korralikuks toimimiseks.
- (17) Võrdluseks tuleks võtta turul, sealhulgas rahvusvahelistel turgudel, olevad parimad tooted või tehnoloogiad ning ökodisaini nõuete ulatus tuleks määrata tehnilise, majandusliku ja keskkonnanalüüsi põhjal. Nimetatud nõuete taseme sätestamise paindlik meetod muudab toodete keskkonnatoime kiire parandamise lihtsamaks. Huvitatud isikutega tuleks konsulteerida ja nad aktiivselt analüüsi kaasata. Siduvate meetmete kehtestamine nõuab piisavat konsulteerimist asjaomaste isikutega. Nendel konsultatsioonidel võib ilmneda meetmete sammhaaval kehtestamise või üleminekumeetmete vajadus. Vahe-eesmärkide kehtestamine muudab poliitika rohkem ettearvatavaks, võimaldab arvestada toodete arendustsükleid ja lihtsustab huvitatud isikutel pikaajalist planeerimist.
- (18) Prioriteediks peaks olema alternatiivsed lahendused, nagu tööstuse enesereguleerimine, eeldusel et poliitilisi eesmarke saab nende abil saavutada eeldatavasti kiiremini või väiksemate kulutustega kui kohustuslike nõuete kehtestamisega. Seadusandlikud meetmed võivad osutuda vajalikuks, kui turujõud ei juhi arengut soovitud suunas või ei tee seda piisava kiirusega.
- (19) Eneseregulatsioon, sealhulgas vabatahtlikud kokkulepped tööstuse ühepoolselt võetud kohustuste kujul, võib tänu kiirele ja väheste kuludega rakendamisele tuua kiireid edusamme ja võimaldada paindlikku ja asjakohast kohandumist tehniliste võimaluste ja turu tundlikkusega.
- (20) Vabatahtlike kokkulepete või rakendusmeetme alternatiivina esitatud teiste eneseregulatsiooni meetmete hindamiseks peaks olema kättesaadav teave vähemalt järgmiste teemade kohta: osalemise avatus, lisaväärtus, representatiivsus, kvantifitseeritud ja astmelised eesmärgid, kodanikuühiskonna kaasamine, seire ja aruandlus, eneseregulatsiooni algatuse haldamise kulutasuvus ja säästvus.
- (21) Komisjoni 17. veebruari 2002. aasta teatis (keskkonnanokkulepete kohta ühenduse tasandil regulatsioonikeskkonna lihtsustamise ja parandamise tegevuskava raames) võiks anda kasulikke pidepunkte tööstusele enesekontrolli hindamiseks käesoleva direktiivi raames.
- (22) Käesolev direktiiv peaks soodustama ka ökodisaini kontseptsiooni kasutuselevõttu väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) ning väga väikeste äriühingute poolt. Seda saaks lihtsustada, tehes nimetatud toodete säästualase teabe ulatuslikult kättesaadavaks ja lihtsalt ligipääsetavaks.
- (23) Energiamõjuga tooted, mis täidavad käesoleva direktiivi rakendusmeetmetes sätestatud ökodisaini nõudeid, peaksid kandma CE-märgist ja asjaomaseid andmeid, mis võimaldavad nende turule laskmist ja vaba liikumist siseturul. Rakendusmeetmete range täitmine on vajalik reguleeritud energiamõjuga toodete keskkonnamõju vähendamise ja ausa konkurentsi tagamiseks.
- (24) Rakendusmeetmete ja tööplaani väljatöötamisel peaks komisjon konsulteerima liikmesriikide esindajatega ning huvitatud isikutega, kelle jaoks tooterühm on oluline; nende hulka kuuluvad teiste hulgas tööstus, sealhulgas VKEd ja käsitööndus, ametiühingud, hulgi- ja jaekaubandusega tegelevad ettevõtjad, importijad, keskkonnakaitseorganisatsioonid ja tarbijate ühingud.
- (25) Rakendusmeetmete väljatöötamisel peaks komisjon kohasel määral arvestama ka olemasolevaid siseriiklikke keskkonnanõudeid, mida tuleks liikmesriikide arvates säilitada, eriti toksiliste ainete osas, seejuures ei tohi vähendada liikmesriikides kehtivat põhjendatud kaitse taset.
- (26) Arvestada tuleks ka tehnilise ühtlustamise direktiivides kasutatavaid eeskirju ja moduleid, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta otsuses nr 768/2008/EÜ toodete turustamise ühise raamistiku kohta⁽¹⁾.

⁽¹⁾ ELT L 218, 13.8.2008, lk 82.

- (27) Järelevalveasutused peaksid vahetama teavet käesoleva direktiivi kohaldamisalas kavandatavate meetmete kohta, et turujärelevalvet tõhusamini kujundada, võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrust (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega⁽¹⁾. Seejuures tuleks kasutada nii palju kui võimalik elektroonilisi sidevahendeid ja ühenduse asjaomaseid programme. Soodustada tuleks teabevahetust toodete olelusringi jooksul ilmneva keskkonnatoime ja konstruktsioonilahenduste osas saavutatu kohta. Tootjate ökodisainialaste pingutuste käigus omandatud teadmiste koondamise ja levitamise näol on tegemist käesoleva direktiivi olulise lisaväärtusega.
- (28) Pädev asutus on tavaliselt avalik-õiguslik või eraõiguslik asutus, mille on määranud ametivõimud ning mis pakub vajalikke tagatise tehnilise ekspertiisi erapooletuse ja kättesaadavuse seisukohast, et kontrollida toote vastavust kohaldatavatele rakendusmeetmetele.
- (29) Olles teadlikud mittevastavuse vältimise tähtsusest, peaksid liikmesriigid tagama tõhusaks turujärelevalveks vajalike vahendite kättesaadavuse.
- (30) VKEde ökodisainialase koolituse ja teavitamise osas võib tekkida vajadus kaaluda lisameetmete rakendamist.
- (31) Ühenduse tasandil ühtlustatud standardid parandavad siseturu toimimist. Niipea kui viide ühtlustatud standardile on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, tuleks eeldada, et sellele standardile vastavuse korral on täidetud käesoleva direktiivi alusel vastu võetud rakendusmeetme asjaomased nõuded, seda ka siis, kui lubatud peaksid olema ka teised vastavuse tõendamise viisid.
- (32) Ühtlustatud standardid peaksid eelkõige aitama tootjatel kohaldada käesoleva direktiivi alusel vastu võetud rakendusmeetmeid. Need standardid võivad etendada olulist rolli mõõte- ja testimismetodide kehtestamisel. Mis puutub üldistesse ökodisaini nõuetesse, siis saaksid tootjaid, luues oma toodete ökoloogilise profiili vastavalt igakordselt kohaldatava rakendusmeetme nõuetele, suures osas tugineda ühtlustatud standarditele. Standardites peaks olema üheselt viidatud sellele, missugune on seos vastavate standardite ja nendes käsitletud nõuete vahel.
- Ühtlustatud standardi eesmärk ei tohi olla keskkonnamõjude piirmäärade kehtestamine.
- (33) Käesolevas direktiivis kasutatud mõistete määratlemise eesmärgil on soovitatav tugineda asjakohastele rahvusvahelistele standarditele nagu ISO 14040.
- (34) Käesolev direktiiv on kooskõlas tehnilise ühtlustamise ja standardimise uue kontseptsiooni rakendamise teatavate põhimõtetega, mis on sõnastatud nõukogu 7. mai 1985. aasta resolutsioonis tehnilise ühtlustamise ja standardimise uue kontseptsiooni kohta,⁽²⁾ ja ühtlustatud Euroopa standarditele viitamise põhimõtetega. Oma 28. oktoobri 1999. aasta resolutsioonis standardimise rolli kohta Euroopas⁽³⁾ soovitas nõukogu komisjonil uurida, kas uue lähenemise põhimõtteid saaks laiendada täiendavatele, seni hõlmamata valdkondadele, et igal võimalusel parandada ja lihtsustada asjaomaseid õigusakte.
- (35) Käesolev direktiiv täiendab ühenduse olemasolevaid õigusakte, nagu nõukogu 22. septembri 1992. aasta direktiiv 92/75/EMÜ kodumasinade energia ja muude ressurside tarbimise näitamise kohta märgistuses ja ühtses tootekirjelduses,⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuli 2000. aasta määrus (EÜ) nr 1800/2000 ühenduse muudetud ökomärgise andmise süsteemi kohta,⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2002/96/EÜ elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete kohta,⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2002/95/EÜ teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta elektri- ja elektroonikaseadmetes,⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/121/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 67/548/EMÜ ohtlike ainete liigitamist, pakendamist ja märgistamist käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta, et kohandada see määrusega (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ja millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet⁽⁸⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2008. aasta määrus (EÜ) nr 106/2008 ühenduse kontoriseadmete energiatõhususmärgistuse programmi kohta⁽⁹⁾. Käesoleva direktiivi ja ühenduse olemasolevate õigusaktide vaheline sünergia peaks nende mõju tugevdama ja aitama kaasa tootjatele esitatavate selgete ja ühtsete nõuete väljatöötamisele.

(1) ELT L 218, 13.8.2008, lk 30.

(2) EÜT C 136, 4.6.1985, lk 1.

(3) EÜT C 141, 19.5.2000, lk 1.

(4) EÜT L 297, 13.10.1992, lk 16.

(5) EÜT L 237, 21.9.2000, lk 1.

(6) ELT L 37, 13.2.2003, lk 24.

(7) ELT L 37, 13.2.2003, lk 19.

(8) ELT L 396, 30.12.2006, lk 1.

(9) ELT L 39, 13.2.2008, lk 1.

- (36) Käesoleva direktiivi rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused ⁽¹⁾.
- (37) Komisjonile tuleks eelkõige anda volitus muuta nõukogu direktiivi 92/42/EMÜ ⁽²⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 96/57/EÜ ⁽³⁾ ja 2000/55/EÜ ⁽⁴⁾ või need kehtetuks tunnistada. Muutmise või kehtetuks tunnistamise otsus tuleb vastu võtta vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5a sätestatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.
- (38) Lisaks tuleks komisjonile anda volitus võtta vastu rakendusmeetmed, millega kehtestatakse ökodisaini nõuded määratletud energiamõjuga toodetele, sealhulgas rakendusmeetmete kehtestamiseks üleminekuperioodiks ja, kui see on asjakohane, sätted mitmesuguste keskkonnaaspektide vahelise tasakaalu tagamise kohta. Kuna need on üldmeetmed ja nende eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda uute vähem oluliste sätetega, tuleb need vastu võtta vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5a sätestatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.
- (39) Komisjon peaks, tuginedes käesoleva direktiivi, direktiivi 2005/32/EÜ ja rakendusmeetmete kohaldamisest saadud kogemustele, läbi vaatama käesoleva direktiivi toimimise, meetodid ja tõhususe ning hindama, kas selle kohaldamisala laiendamine ka muudele kui energiamõjuga toodetele on asjakohane. Läbivaatamise käigus peaks komisjon konsulteerima liikmesriikide esindajate ja asjaomaste huvirühmadega.
- (40) Liikmesriigid peaksid kehtestama karistused, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud siseriiklike õigusnormide rikkumise korral. Kõnealused karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- (41) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt tagada siseturu toimimine, kehtestades nõude, et tooted saavutaksid optimaalse keskkonnatoime, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning meetme ulatuse ja toime tõttu on seda parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (42) Käesoleva direktiivi siseriiklikku õigusse ülevõtmise kohustus peaks piirduma nende sätetega, mille sisu on võrreldes direktiiviga 2005/32/EÜ muutunud. Kohustus võtta üle muutmata sätted tuleneb direktiivist 2005/32/EÜ.
- (43) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata liikmesriikide kohustusi järgida IX lisa B osas loetletud direktiivide ülevõtmise tähtpäevi.
- (44) Kooskõlas paremat õigusloomet käsitleva institutsiooni-devahelise kokkuleppe ⁽⁵⁾ punktiga 34 julgustatakse liikmesriike koostama nende endi jaoks ja ühenduse huvides vastavustabeleid, kus on võimalikult suures ulatuses välja toodud vastavus käesoleva direktiivi ja ülevõtmismeetmete vahel, ning tegema need üldsusele kättesaadavaks,

ON VASTU VÖTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Sisu ja reguleerimisala

1. Käesolev direktiiv kehtestab raamistiku energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks eesmärgiga tagada siseturul nimetatud toodete vaba liikumine.
2. Käesolev direktiiv käsitleb nõudeid, mida peavad täitma rakendusmeetmetega reguleeritavad energiamõjuga tooted, et neid tohiks turule lasta ja/või kasutusele võtta. See aitab kaasa säästvale arengule, suurendades energiatõhusust ja tõstes keskkonnakaitse taset, ning parandab samas energiaruustuse kindlust.
3. Käesolevat direktiivi ei kohaldata inimeste ja kaupade veoks ette nähtud transpordivahenditele.
4. Käesolevat direktiivi ja selle rakendusmeetmeid kohaldatakse, ilma et need piiraksid ühenduse jäätmekäitlus- ja keemikaalidealaseid õigusakte, sealhulgas ühenduse fluoreeritud kasvuhoonegaase käsitlevaid õigusakte.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

⁽¹⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

⁽²⁾ EÜT L 167, 22.6.1992, lk 17.

⁽³⁾ EÜT L 236, 18.9.1996, lk 36.

⁽⁴⁾ EÜT L 279, 1.11.2000, lk 33.

⁽⁵⁾ ELT C 321, 31.12.2003, lk 1.

- 1) „energiamõjuga toode” („toode”) – mis tahes kaup, millel on selle kasutamisel mõju energiatarbimisele, mis lastakse turule ja/või võetakse kasutusele, sealhulgas osad, mis on ette nähtud käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluvasse energiamõjuga tootesse paigaldamiseks, ning mis on lõppkasutaja jaoks turule lastud ja/või kasutusele võetud üksikosadena, mille keskkonnatoimet saab eraldi kontrollida;
- 2) „komponendid ja sõlmed” – osad, mis on ette nähtud toodetesse paigaldamiseks, kuid mida lõppkasutaja jaoks ei lasta üksikosana turule ega võeta kasutusele ja mille keskkonnatoimet ei saa eraldi kontrollida;
- 3) „rakendusmeetmed” – käesoleva direktiivi alusel vastu võetud meetmed teatavate toodete ökodisaini nõuete või nende toodete teatavate keskkonnamõjude sätestamiseks;
- 4) „turule laskmine” – toote esmakordne kättesaadavaks tegemine ühenduse turul tasuliseks või tasuta levitamiseks või kasutamiseks, kusjuures turustusviis ei ole oluline;
- 5) „kasutuselevõtt” – toote esmakordne eesmärgipärane kasutamine lõppkasutaja poolt ühenduses;
- 6) „tootja” – iga füüsiline või juriidiline isik, kes toodab käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluvaid tooteid ja vastutab nende toodete tootja oma nime või kaubamärgi all turule laskmise ja/või kasutuselevõtu või tootja enda vajadusteks kasutamisel toote vastavuse eest käesolevale direktiivile. Kui tootja käesoleva punkti esimese lause tähenduses või importija punkti 8 tähenduses puudub, siis on tootjaks füüsiline või juriidiline isik, kes laseb turule ja/või võtab kasutusele käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluvad tooted;
- 7) „volitatud esindaja” – iga füüsiline või juriidiline isik, kelle elu- või asukoht on ühenduses ja kes on tootja poolt kirjalikult volitatud tema nimel täielikult või osaliselt täitma käesoleva direktiiviga seotud kohustusi ja formaalsusi;
- 8) „importija” – füüsiline või juriidiline isik, kelle elu- või asukoht on ühenduses ja kes laseb oma äritegevuse käigus ühenduse turule kolmandast riigist pärit toote;
- 9) „materjalid” – kõik materjalid, mida kasutatakse toote olelusringi jooksul;
- 10) „toote projekteerimine või kavandamine” – õiguslike, tehniliste, ohutus-, töö- ja turunõuete ning muude nõuete ülevõtmine toote tehnilistesse spetsifikatsioonidesse;
- 11) „keskkonnamõju” – toote osa või funktsioon, mis võib toote olelusringi jooksul avaldada mõju keskkonnale;
- 12) „keskkonnamõju” – keskkonna mis tahes muutus, mis on täielikult või osaliselt põhjustatud toote poolt selle olelusringi jooksul;
- 13) „olelusring” – toote eksistentsi jooksul üksteisele järgnevate ja üksteisega seotud etappide kogum alates tooraine töötlemisest kuni toote lõpliku kõrvaldamiseni;
- 14) „korduskasutus” – mis tahes toiming, kus toote või selle komponentide jäätmeid kasutatakse samal eesmärgil, milleks need algselt olid ette nähtud, sealhulgas vastuvõtupunktidest, turustajatele, ringlussevõtjatele või tootjatele tagastatud toote jätkuv kasutamine, samuti toote korduskasutus pärast ümbertöötamist;
- 15) „ringlussevõtt” – jäätmematerjali ümbertöötamine tootmisprotsessis algeesmärgil või muudel eesmärkidel, kuid mitte energia taaskasutamiseks;
- 16) „energia taaskasutamine” – põlevjäätmete kasutamine energia saamiseks otsese põletamise teel koos muude jäätmetega või neist eraldi, mille puhul eraldub soojusenergia;
- 17) „taaskasutamine” – Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2006. aasta direktiivi 2006/12/EÜ (jäätmete kohta) ⁽¹⁾ II B lisas ette nähtud mis tahes toiming;
- 18) „jäätmed” – direktiivi 2006/12/EÜ I lisas loetletud kategooriatesse kuuluv mis tahes aine või ese, millest valdaja vabaneb, vabaneda soovib või vabanema peab;
- 19) „ohtlikud jäätmed” – kõik nõukogu 12. detsembri 1991. aasta direktiivi 91/689/EMÜ (ohtlike jäätmete kohta) ⁽²⁾ artikli 1 lõike 4 kohaldamisalasse kuuluvad jäätmed;
- 20) „ökoloogiline profiil” – vastavalt toote suhtes kohaldatavatele rakendusmeetmetele kogu olelusringi jooksul kohaldatav sisendite ja väljundite kirjeldus (nagu materjalid, heitmed ja jäätmed), mis on keskkonnamõju seisukohast olulised ja väljendatavad mõõdetavates füüsikalistes suurustes;

⁽¹⁾ ELT L 114, 27.4.2006, lk 9.

⁽²⁾ EÜT L 377, 31.12.1991, lk 20.

- 21) „toote keskkonnatoime” – tootja poolt toote keskkonnanäaspektide parandamiseks tehtud jõupingutuste tulemus, mis on kirjas tehnilistes dokumentides;
- 22) „keskkonnatoime parandamine” – toote keskkonnatoime parandamise protsess, mis hõlmab mitmeid tootepõlvkondi, kuigi mitte kõiki keskkonnanäaspekte ühekorraga;
- 23) „ökodisain” – keskkonnanõuete arvestamine toote projekteerimisel või kavandamisel eesmärgiga parandada toote keskkonnatoimet toote kogu olemusringi jooksul;
- 24) „ökodisaini nõuded” – tootele või selle projekteerimisele või kavandamisele esitatav mis tahes nõue, mille eesmärk on keskkonnatoime parandamine, või mis tahes kohustus anda teavet toote keskkonnanäaspektide kohta;
- 25) „üldised ökodisaini nõuded” – mis tahes ökodisaini nõue, mis käsitleb toote kogu ökoloogilist profiili ja millega ei kehtestata konkreetsele keskkonnanäaspektile piirmäära;
- 26) „spetsiifilised ökodisaini nõuded” – mis tahes kvantitatiivne ja mõõdetav toote konkreetsele keskkonnanäaspektile esitatav ökodisaini nõue, näiteks energiatarve teatud kindlal väljundvõimsusel töötamisel;
- 27) „ühtlustatud standard” – tehnospetsifikatsioonid, mille tunnustatud standardiorganisatsioon on vastu võtnud komisjoni ülesandel Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiivis 98/34/EÜ (millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest teatamise kord) ⁽¹⁾ sätestatud korras, et kehtestada üleeuroopalised nõuded, mille järgimine ei ole siiski kohustuslik.
- a) korraldada vajalikus mahus asjakohaseid toote eeskirjadele vastavuse kontrollide ja kohustada tootjat või tema volitatud esindajat artikli 7 kohaselt eemaldama nõuetele mittevastavad tooted turult;
- b) nõuda asjaosalistelt kogu vajalikku teavet, mis on rakendusmeetmetes täpselt kindlaks määratud;
- c) võtta toodete proove ja teostada nende vastavuskontrolle.
3. Liikmesriigid teavitavad komisjoni pidevalt turu järelevalve tulemustest; kui see on asjakohane, edastab komisjon nimetatud teabe teistele liikmesriikidele.
4. Liikmesriigid tagavad, et tarbijatel ja teistel asjaosalistel on võimalus esitada pädevatele asutustele tähelepanekuid toodete vastavuse kohta.

Artikkel 4

Importija kohustused

Kui tootja asukoht ei ole ühenduses ja volitatud esindaja puudub, on importijal järgmised kohustused:

- a) tagada, et turule lastud ja/või kasutusele võetud toode vastab käesolevale direktiivile ja kohaldatavale rakendusmeetmele, ja
- b) säilitada EÜ vastavusdeklaratsioon ja tehnilised dokumendid ja teha need kättesaadavaks.

Artikkel 3

Turule laskmine ja/või kasutuselevõtt

1. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed selleks, et tooted lastakse turule ja/või võetakse kasutusele vaid siis, kui nad vastavad neile kohaldatavatele rakendusmeetmetele ja kannavad vastavalt artiklile 5 CE-märgist.
2. Liikmesriigid nimetavad turujärelevalve eest vastutavad asutused. Nad tagavad, et nimetatud asutused omaksid ja kasutaksid vajalikke volitusi, et võtta neile käesoleva direktiiviga kohustuslikud sobivad meetmed. Liikmesriigid määravad kindlaks pädevate asutuste ülesanded, volitused ja töökorra. Pädevatel asutustel on õigus

Artikkel 5

Märgistamine ja EÜ vastavusdeklaratsioon

1. Enne rakendusmeetmega reguleerimisalasse kuuluva toote turule laskmist ja/või kasutuselevõttu kinnitatakse sellele CE-märgis ja väljastatakse EÜ vastavusdeklaratsioon, millega tootja või tema volitatud esindaja kinnitab, et toode vastab kohaldatava rakendusmeetme kõigile asjakohastele sätetele.
2. CE-märgis koosneb tähtedest „CE” vastavalt III lisa näidisele.
3. EÜ vastavusdeklaratsioon sisaldab VI lisas nimetatud andmeid ja viitab asjakohasele rakendusmeetmele.

⁽¹⁾ EÜT L 204, 21.7.1998, lk 37.

4. Tootele on keelatud kinnitada märgiseid, mille tähenduse või kuju võib kasutaja ära vahetada CE-märgise tähenduse või kujuga.

5. Liikmesriigid võivad nõuda, et toote üleandmisel lõppkasutajale peavad andmed I lisa 2. osa kohaselt olema esitatud nende ametlikus keeles või ametlikes keeltes.

Liikmesriigid annavad loa ka nimetatud teabe esitamiseks ühenduse ühes või mitmes Euroopa Liidu institutsioonide ametlikus keeles.

Esimese lõigu kohaldamisel arvestavad liikmesriigid eelkõige järgmist:

- a) kas teavet saab edastada ühtlustatud sümbolitega, üldtunnustatud koodidega või mõnel teisel moel ja
- b) toote eeldatava kasutaja teadmiste taset ja vajaliku teabe liiki.

Artikkel 6

Vaba liikumine

1. Liikmesriigid ei tohi oma territooriumil keelata, piirata ega takistada sellise toote turule laskmist ja/või kasutuselevõttu, mis vastab kõigile kohaldatava rakendusmeetme asjakohastele sätetele ja kannab artiklis 5 nimetatud CE-märgist, tuginedes I lisa 1. osas nimetatud ökodisaini parameetritele vastavatele ökodisaini nõuetele, mis on reguleeritud asjaomase kohaldatava rakendusmeetmega.

2. Liikmesriigid ei tohi oma territooriumil keelata, piirata ega takistada sellise toote turule laskmist ja/või kasutuselevõttu, mis kannab artiklis 5 nimetatud CE-märgist, tuginedes I lisa 1. osas nimetatud ökodisaini parameetritele vastavatele ökodisaini nõuetele, mille kohta kohaldatav rakendusmeede ei näe ette ühtegi ökodisaini nõuet.

3. Liikmesriigid ei tohi takistada kohaldatava rakendusmeetme sätetele mittevastavate toodete esitlemist messidel, näitustel, esitlustel ja analoogsetel üritustel, kui on olemas nähtav viide sellele, et nimetatud tooted lastakse turule ja/või võetakse kasutusele alles siis, kui need on viidud vastavusse.

Artikkel 7

Kaitseklausel

1. Kui liikmesriik tuvastab, et artiklis 5 osutatud CE-märgisega toode ei täida nõuetekohasel kasutamisel kohaldatava

rakendusmeetme kõiki asjakohaseid sätteid, siis on tootja või tema volitatud esindaja kohustatud viima toote kohaldatava rakendusmeetme ja/või CE-märgise sätetega vastavusse ja kõrvaldama õigusvastase olukorra asjaomase liikmesriigi kehtestatud tingimustel.

Kui on piisavalt tõendeid, et toode võib olla mittevastav, võtab liikmesriik vajalikke meetmeid, mis sõltuvalt mittevastavuse raskusest võivad ulatuda toote vastavuse tuvastamisest toote turule laskmise keeluni.

Kui mittevastavus jätkub, teeb liikmesriik otsuse, millega piiratakse või keelatakse vastava toote turule laskmist ja/või kasutuselevõttu, või tagab selle turult eemaldamise.

Keelamise või turult eemaldamise korral teavitatakse sellest viivitamatult komisjoni ja liikmesriike.

2. Igas käesoleva direktiivi alusel tehtud liikmesriigi otsuses, millega keelatakse või piiratakse toote turule laskmist ja/või kasutuselevõttu, näidatakse otsuse alus.

Nimetatud otsusest tuleb asjaomast isikut viivitamatult teavitada; samalaadset teatatakse talle, missugused õiguskaitsevahendid vastavalt liikmesriigi õigusaktidele on tema käsutuses ja missuguse aja jooksul saab nimetatud õiguskaitsevahendeid kasutada.

3. Liikmesriik teavitab komisjoni ja teisi liikmesriike viivitamatult lõike 1 alusel tehtud otsusest, nimetab selle põhjused ja annab iseäranis teada, kas mittevastavuse puhul on tegemist mõnega järgmistest juhtudest:

- a) kohaldatava rakendusmeetme nõuete mittetäitmine;
- b) artikli 10 lõikes 2 osutatud ühtlustatud standardite puudulik kohaldamine;
- c) lüngad artikli 10 lõikes 2 osutatud ühtlustatud standardites.

4. Komisjon konsulteerib viivitamatult asjaomaste isikutega ja võib kasutada sõltumatute tehniliste ekspertide abi.

Pärast konsulteerimist teavitab komisjon viivitamatult otsuse teinud liikmesriiki ja teisi liikmesriike oma seisukohast.

Kui komisjon ei pea otsust põhjendatuks, teavitab ta sellest viivitamatult liikmesriike.

5. Kui käesoleva artikli lõikes 1 osutatud otsuse aluseks on lünk ühtlustatud standardis, algatab komisjon viivitamatult artikli 10 lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud menetluse. Ühtlasi teavitab komisjon artikli 19 lõikes 1 osutatud komiteed.

6. Liikmesriigid ja komisjon võtavad põhjendatud juhtudel vajalikud meetmed nimetatud menetluse raames saadud teabe konfidentsiaalsuse tagamiseks.

7. Liikmesriikide poolt käesoleva artikli alusel tehtud otsused avalikustatakse läbipaistval viisil.

8. Komisjoni arvamused nende otsuste kohta avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 8

Vastavushindamine

1. Enne rakendusmeetme kohaldamiselasse jääva toote turule laskmist ja/või sellise toote kasutuselevõttu peab tootja või tema volitatud esindaja tagama, et teostatakse toote vastavushindamine kooskõlas kohaldatava rakendusmeetme kõikide asjakohaste nõuetega.

2. Vastavushindamise menetlused määratakse kindlaks rakendusmeetmetes ja peavad tootjal võimaldama valida käesoleva direktiivi IV lisas kirjeldatud projekti või kavandi sisemise kontrolli ja käesoleva direktiivi V lisas kirjeldatud juhtimissüsteemi vahel. Põhjendatud juhtudel ja proportsionaalselt tootega kaasneva riskiga valitakse vastavushindamise menetlus välja otsuse nr 768/2008/EÜ II lisas kirjeldatud asjakohaste moodulite hulgast.

Kui liikmesriigil on selgeid tõendeid toote tõenäolise mittevastavuse kohta, avaldab nimetatud liikmesriik võimalikult kiiresti põhjendatud hindamisotsuse toote vastavuse kohta, mille võib koostada pädev asutus, et vajaduse korral rakendada õigeaegselt parandusmeetmeid.

Kui rakendusmeetme kohaldamiselasse jääva toote projekteeris või kavandas organisatsioon, mis on registreeritud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2001. aasta määruse (EÜ) nr 761/2001 (organisatsioonide vabatahtliku osalemise võimaldamise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemis (EMAS)) ⁽¹⁾ sätetele, ja kui registreeriti muu hulgas projekteerimis- või kavandustegevus, siis eeldatakse, et nimetatud organisatsiooni juhtimissüsteem vastab käesoleva direktiivi V lisa nõuetele.

⁽¹⁾ EÜT L 114, 24.4.2001, lk 1.

Kui rakendusmeetme kohaldamiselasse jääva toote projekteeris või kavandas organisatsioon, mis omab toote projekteerimist või kavandamist hõlmavat juhtimissüsteemi, ja kui süsteemi rakendatakse vastavalt ühtlustatud standardile, millele on viidatud *Euroopa Liidu Teatajas*, siis eeldatakse, et juhtimissüsteem vastab käesoleva direktiivi V lisa nõuetele.

3. Pärast rakendusmeetme kohaldamiselasse jääva toote turule laskmist ja/või kasutuselevõttu peab tootja või tema volitatud esindaja kümne aasta jooksul pärast selle toote viimase eksemplari tootmist säilitama vastavushindamise dokumendid ja tema poolt väljastatud vastavusdeklaratsioonid ja võimaldama liikmesriigil nendega tutvuda.

Asjakohased dokumendid tuleb esitada kümne päeva jooksul pärast liikmesriigi pädeva asutuse palvet.

4. Artiklis 5 osutatud vastavushindamise dokumendid ja EÜ vastavusdeklaratsioon koostatakse ühes Euroopa Liidu institutsioonide ametlikest keeltest.

Artikkel 9

Vastavuseeldus

1. Liikmesriigid käsitlevad toodet, mis kannab artiklis 5 osutatud CE-märgist, kohaldatava rakendusmeetme asjakohastele sätetele vastavana.

2. Kui toode vastab ühtlustatud standardile, mille viide on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, siis käsitlevad liikmesriigid toodet asjaomaste standarditega seotud kohaldatava rakendusmeetme kõikidele nõuetele vastavana.

3. Kui tootele on määruse (EÜ) nr 1980/2000 kohaselt antud ühenduse ökomärgis, siis eeldatakse, et toode vastab kohaldatava rakendusmeetme ökodisaini nõuetele, kuivõrd ökomärgis neid nõudeid täidab.

4. Vastavuseelduse eesmärgil võib komisjon käesoleva direktiivi raames vastavalt artikli 19 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele otsustada, et teised ökomärgised täidavad samaväärseid tingimusi nagu ühenduse ökomärgis määruse (EÜ) nr 1980/2000 tähenduses. Eeldatakse, et tooted, millele on antud selline teine ökomärgis, vastavad kohaldatava rakendusmeetme ökodisaini nõuetele, kuivõrd asjaomane ökomärgis nimetatud nõudeid täidab.

Artikkel 10

Ühtlustatud standardid

1. Liikmesriigid tagavad võimaluste piires asjakohaste meetmete võtmise, et konsulteerida ühtlustatud standardite väljatöötamise ja järelevalve käigus huvitatud isikutega siseriiklikul tasandil.

2. Kui liikmesriik või komisjon on seisukohal, et ühtlustatud standard, mille kohaldamisel eeldatakse, et see vastab kohaldatava rakendusmeetme erisätetele, ei vasta nendele sätetele täielikult, teavitab asjaomane liikmesriik või komisjon sellest direktiivi 98/34/EÜ artikli 5 kohaselt moodustatud alalist komiteed, tuues välja põhjused. Komitee esitab kiirendatud korras oma arvamuse.

3. Kõnealuse komitee arvamuse põhjal otsustab komisjon, kas viide asjaomasele standardile *Euroopa Liidu Teatajas* avaldada, jätta avaldamata või avaldada piiranguga, kas jätta viide alles või see *Euroopa Liidu Teatajast* eemaldada.

4. Komisjon teavitab sellest asjaomast Euroopa standardiorganisatsiooni ja esitab vajaduse korral taotluse asjaomase ühtlustatud standardi ülevaatamiseks.

Artikkel 11

Nõuded komponentidele ja sõlmedele

Tootjat või tema volitatud esindajat, kes lasevad komponendid ja sõlmed turule ja/või võtavad kasutusele, võib rakendusmeetmetega kohustada esitama rakendusmeetmega hõlmatud toote tootjale olulisi andmeid asjaomaste komponentide või sõlmede materjali koostise ning energia, materjalide ja/või ressursside kulu kohta.

Artikkel 12

Halduskoostöö ja teabevahetus

1. Liikmesriigid tagavad sobivate meetmete võtmise, et julgustada käesoleva direktiivi rakendamiseks pädevaid asutusi tegema koostööd ning üksteisele ja komisjonile teavet edastama eesmärgiga toetada käesoleva direktiivi, eriti selle artikli 7 rakendamist.

Halduskoostööks ja teabevahetuseks tuleb võimaluste piires kasutada elektroonilisi suhtlusvahendeid, mille edendamiseks saab kasutada ühenduse asjaomaseid programme.

Liikmesriigid teatavad komisjonile asutuste nimed, kelle pädevuses on käesoleva direktiivi kohaldamine.

2. Komisjoni ja liikmesriikide vahelise teabevahetuse täpne viis ja struktuur otsustatakse vastavalt artikli 19 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele.

3. Komisjon võtab sobivad meetmed, et toetada käesolevas artiklis osutatud liikmesriikide vahelist koostööd ja anda sellesse oma panus.

Artikkel 13

Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad

1. Väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd) ja väga väikestele äriühingutele kasulike programmide kontekstis arvestab komisjon algatustega, mis aitavad VKEdel ja väga väikestel äriühingutel oma toodete projekteerimisel või kavandamisel kaasata keskkonnaaspekte, sealhulgas energiatõhusust.

2. Rakendusmeetmetele võib lisada suunised, mis katavad asjaomases tootesektoris tegutsevate VKEde eripära. Vajaduse korral ja vastavalt lõikele 1 võib komisjon koostada täiendava ja täpsustava erimaterjali, et muuta käesoleva direktiivi rakendamine VKEdele lihtsamaks.

3. Liikmesriigid tagavad, eriti toetusvõrkude ja struktuuride tugevdamisega, et nad julgustavad VKEsid ja väga väikeseid äriühinguid rakendama keskkonnasõbralikku lähenemist juba toodete projekteerimisel ja kavandamisel ja end kohandama tulevaste Euroopa õigusaktidega.

Artikkel 14

Tarbija teavitamine

Vastavalt kohaldatavale rakendusmeetmele tagavad tootjad neile sobilikul viisil, et toote tarbijatele antakse

a) vajalikku teavet nende rolli kohta toote säästlikul kasutamisel ja

b) teavet toote ökoloogilise profiili ja ökodisaini eeliste kohta, kui rakendusmeetmed seda nõuavad.

Artikkel 15

Rakendusmeetmed

1. Kui toode vastab käesoleva artikli lõikes 2 toodud kriteeriumidele, kuulub see vastavalt käesoleva artikli lõike 3 punktile b rakendusmeetme või eneseregulatsiooni meetme alla. Need rakendusmeetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 19 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

2. Lõikes 1 osutatud kriteeriumid on järgmised:

- a) toote müügi- ja kaubandusmaht on märkimisväärne, mis vastavalt viimastele kättesaadavatele andmetele on ühenduses soovituslikult üle 200 000 ühiku aastas;
- b) tootel on, arvestades turule lastud ja/või kasutusele võetud koguseid, ühenduses märkimisväärne mõju keskkonnale vastavalt otsuses nr 1600/2002/EÜ sätestatud ühenduse strateegilistele prioriteetidele ja
- c) tootel on märkimisväärne potentsiaal keskkonnamõju vähendamiseks ilma liigsete kuludeta, arvestades eriti järgmist:
 - i) teiste asjakohaste ühenduse õigusaktide puudumine või asjaolu, et turujõud ei suuda antud probleemi nõuetekohaselt lahendada, ja
 - ii) suured erinevused keskkonnatoimes analoogsete turul olevate toodete lõikes.

3. Rakendusmeetme eelnõu koostamisel arvestab komisjon artikli 19 lõikes 1 nimetatud komitee arvamusi ning järgmist:

- a) ühenduse keskkonnavalasteid prioriteete, nagu need on sätestatud otsuses nr 1600/2002/EÜ või komisjoni Euroopa kliimamuutuse programmi (ECCP), ja
- b) asjakohaseid ühenduse õigusakte ja eneseregulatsiooni meetmeid, nagu vabatahtlikud kokkulepped, mis pärast artikli 17 kohast hinnangut peaksid saavutama poliitika eesmärgid kohustuslikest nõudmistest kiiremini või väiksemate kuludega.

4. Rakendusmeetme eelnõu väljatöötamisel komisjon

- a) kontrollib toote olelusringi ja kõiki selle olulisi keskkonnanäpakte, sealhulgas energiatõhusust. Keskkonnanäpektide ja

nende parandamise teostatavuse analüüsi ulatus on proportsionaalne nende olulisusega. Ökodisaini nõuete vastuvõtmine toote oluliste keskkonnanäpektide kohta ei tohi liigselt viibida ebakindluse tõttu teiste aspektide osas;

- b) teostab hindamist, mille käigus kontrollitakse mõju keskkonnale, tarbijatele ja tootjatele, sealhulgas VKEdele, konkurentsivõime, sealhulgas seoses ühenduseväliste turgudega, innovatsiooni, turule juurdepääsu ning kulude ja saadava kasu seisukohalt;
- c) arvestab liikmesriikide poolt oluliseks peetavaid kehtivaid siseriiklikke keskkonnanäeskirju;
- d) konsulteerib asjaomaste sidusrühmadega;
- e) koostab punktis b nimetatud tagajärgede hindamise alusel rakendusmeetme eelnõu seletuskirja ja
- f) määrab rakendustähtaja(d), astmelised meetmed või üleminekumeetmed või -perioodid ja arvestab seejuures võimalikke mõjusid VKEdele või spetsiifilistele, peamiselt VKEde toodetavatele tooterühmadele.

5. Rakendusmeetmed peavad täitma kõiki järgmisi kriteeriume:

- a) kasutaja seisukohalt ei esine märkimisväärtset negatiivset mõju toote töökindlusele;
- b) tervist, ohutust ja keskkonda ei kahjustata;
- c) puudub märkimisväärne negatiivne mõju tarbijale, eriti toote taskukohasuse ja olelusringi kulude osas;
- d) puudub märkimisväärne negatiivne mõju tööstuse konkurentsivõimele;
- e) ökodisaini nõue ei vii põhimõtteliselt selleni, et kõik teised tootjad peavad üle võtma ühele kindlale tootjale kuuluva tehnoloogia, ning
- f) tootjatele ei teki ülemäärast halduskoormust.

6. Rakendusmeetmetega sätestatakse ökodisaini nõuded vastavalt I lisale ja/või II lisale.

Toote teatavatele keskkonnanäaspektidele, millel on oluline keskkonnamõju, kehtestatakse eriomased ökodisaini nõuded.

Rakendusmeetmed võivad ka ette näha, et ökodisaini nõue ei ole vajalik mõningate I lisa 1. osas viidatud ökodisaini parameetrite puhul.

7. Nõuded tuleb sõnastada selliselt, et turu järelevalveasutustele oleks tagatud võimalus kontrollida, kas toode vastab rakendusmeetme nõuetele. Rakendusmeetmes tuleb täpsustada, kas kontrolli saaks teostada vahetult toote või tehniliste dokumentide põhjal.

8. Rakendusmeetmed sisaldavad VII lisas loetletud andmeid.

9. Komisjoni poolt rakendusmeetmete väljatöötamisel kasutatud olulised uuringud ja analüüsid peaksid olema üldsusele kättesaadavad, võttes eriti arvesse juurdepääsu ja kasutamise lihtsust huvitatud VKEdele.

10. Vajaduse korral sisaldab rakendusmeede, millega sätestatakse ökodisaini nõuded, sätteid eri keskkonnanäaspektide vahelise tasakaalu tagamise kohta. Need meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 19 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Artikkel 16

Tööplaan

1. Kooskõlas artiklis 15 sätestatud kriteeriumidega koostab komisjon, olles konsulteerinud artiklis 18 osutatud nõuandefoorumiga, hiljemalt 21. oktoobriks 2011 tööplaani, mis tuleb teha üldsusele kättesaadavaks.

Tööplaan sisaldab järgneva kolme aasta jaoks tooterühmade mittetäieliku loetelu, mida käsitletakse rakendusmeetmete kehtestamisel esmatähtsatena.

Komisjon muudab tööplaani regulaarselt pärast konsulteerimist nõuandefoorumiga.

2. Ülemineku perioodil, mille jooksul koostatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud esimene tööplaan, võtab komisjon, täites artiklis 15 sätestatud kriteeriume ja olles konsulteerinud nõuandefoorumiga, vajaduse korral eelnevalt vastu

a) nende toodete rakendusmeetmed, mis on ECCPs klassifitseeritud toodetena, millel on suur potentsiaal kasvuhoonetega seotud heitkoguste vähendamiseks väikeste kuludega, nagu kütteseadmed ja veeboilerid, elektrimootori süsteemid,

valgustus nii koduses tarbimises kui teenindussektoris, kodumasinad, kontoriseadmed nii koduses tarbimises kui teenindussektoris, olmeelektronika ning kütte-, ventilatsiooni ja kliimaseadmed ning

b) eraldi rakendusmeetme, mis vähendab teatud tooterühma elektrikadusid ooterežiimis.

Need meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 19 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Artikkel 17

Eneseregulatsioon

Käesoleva direktiivi kontekstis rakendusmeetme alternatiivina esitatud vabatahtlike kokkulepete või teiste eneseregulatsiooni meetmete kohta antakse hinnang vähemalt VIII lisale tuginedes.

Artikkel 18

Nõuandefoorum

Komisjon tagab, et ta jälgib oma tegevuses iga rakendusmeetme puhul liikmesriikide ja kõikide oluliste kõnealuse toote või tooterühmaga seotud huvitatud isikute, nagu tööstuse, sealhulgas VKEde, käsitööstuse, ametiühingute, hulgi- ja jaemüügiga tegelevate ettevõtjate, importijate, keskkonnakaitseorganisatsioonide ja tarbijarühmade esindajate tasakaalustatud kaasmist. Nimetatud osapooled aitavad eelkõige kaasa rakendusmeetmete sõnastamisele ja läbivaatamisele, kehtestatud turujärelevalvemehhanismide mõjususe uurimisele ja vabatahtlike kokkulepete ning teiste eneseregulatsiooni meetmete hindamisele. Nimetatud osapooled kohtuvad nõuandefoorumil. Komisjon määrab kindlaks nimetatud foorumi töökorra.

Artikkel 19

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

Tähtjaks otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõike 6 tähenduses kehtestatakse kolm kuud.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1–4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

Artikkel 20**Karistused**

Liikmesriigid sätestavad eeskirjad, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud siseriiklike sätete rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Ettenähtud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad, võttes arvesse mittevastavuse ulatust ja ühenduse turule lastud nõuetele mittevastavate toodete arvu. Liikmesriigid teatavad nendest sätetest komisjonile hiljemalt 20. novembriks 2010 ja annavad viivitamata teada kõikidest nende hilisematest muudatustest.

Artikkel 21**Läbivaatamine**

Hiljemalt 2012. aastaks vaatab komisjon läbi käesoleva direktiivi ja selle rakendusmeetmete tõhususe, kaasa arvatud

- a) metoodika oluliste keskkonnaparameetrite (nagu ressursitõhusus) määramiseks ja hõlmamiseks, kusjuures võetakse arvesse toote kogu olelusringi;
- b) rakendusmeetmete taseme;
- c) turu järelevalvemehhanismid ja
- d) võimalikud soodustatavad asjakohased eneseregulatsiooni-meetmed.

Pärast läbivaatamist ja võttes eelkõige arvesse käesoleva direktiivi laiendatud kohaldamisalaga seotud kogemusi, hindab komisjon, kas direktiivi kohaldamisala laiendamine energiamõju mitteomavatele toodetele on asjakohane, et saavutada keskkonnamõju märkimisväärne vähenemine kogu nende olelusringi jooksul, olles konsulteerinud artiklis 18 osutatud nõuandeforumiga, ja esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule – kui see on asjakohane – käesoleva direktiivi muutmise ettepanekud.

Artikkel 22**Konfidentsiaalsus**

Artiklis 11 ja I lisa 2. osas nimetatud nõuded tootja ja/või tema volitatud esindaja poolt antava teabe kohta vastavad proportsionaalsuse põhimõttele ja arvestavad majanduslikult tundliku teabe õiguspärase konfidentsiaalsuse põhjendatud vajadusega.

Artikkel 23**Ülevõtmine**

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi artiklite 1–9, 11, 14, 15 ja 20 ning I–V, VII ja VIII lisa järgimiseks vajalikud

õigus- ja haldusnormid hiljemalt 20. novembriks 2010. Liikmesriigid edastavad nende normide teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need sätted vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Samuti lisavad liikmesriigid märkuse, et kehtivates õigus- ja haldusnormides esinevaid viiteid käesoleva direktiiviga kehtetuks tunnistatud direktiividele käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile. Liikmesriigid otsustavad sellise viitamise viiside ja kõnealuse märkuse sõnastust käsitlevad üksikasad.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastu võetud põhiliste õigusnormide teksti.

Artikkel 24**Kehtetuks tunnistamine**

Direktiiv 2005/32/EÜ, mida on muudetud IX lisa A osas nimetatud direktiiviga, tunnistatakse kehtetuks, ilma et see piiraks liikmesriikide kohustusi, mis on seotud IX lisa B osas nimetatud direktiivide ülevõtmise tähtpäevadega.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiividele käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ning neid loetakse vastavalt X lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 25**Jõustumine**

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 26**Adressaadid**

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 21. oktoober 2009

Euroopa Parlamendi nimel
president
J. BUZEK

Nõukogu nimel
eesistuja
C. MALMSTRÖM

I LISA

Meetod üldiste ökodisaini nõuete sätestamiseks

(osutatud artikli 15 lõikes 6)

Üldiste ökodisaini nõuete eesmärk on parandada toodete keskkonnatoimet, keskendudes eelkõige toote olulistele keskkonnaaspektidele, sätestamata piirmäärasid. Käesolevas lisas osutatud meetodit tuleb kohaldada, kui piirmäärade kehtestamine uuritavale tooterühmale ei ole asjakohane. Komisjon peab kehtestama artikli 19 lõikes 1 osutatud komiteele esitatava rakendusmeetme eelnõu väljatöötamisel olulised keskkonnaaspektid, mis tuleb üksikasjaliselt ära tuua rakendusmeetmes.

Töötades välja rakendusmeetmed, millega kehtestatakse artikli 15 kohaselt üldised ökodisaini nõuded, peab komisjon rakendusmeetmega hõlmatud toote osas – kui see on asjakohane – kindlaks määrama, millised 1. osas loetletud ökodisaini parameetrid, millised 2. osas nimetatud teabe edastamise nõuded ja millised 3. osas tootjale esitatavad nõuded asjaomase toote jaoks kehtivad.

1. osa. Toodete ökodisaini parameetrid

1.1. Niivõrd kui need puudutavad toote projekteerimist või kavandamist, tuleb kindlaks määrata olulised keskkonnaaspektid, arvestades toote olelusringi järgmisi etappe:

- a) tooraine valik ja kasutamine;
- b) tootmine;
- c) pakendamine, transport ja turustamine;
- d) paigaldamine ja hooldus;
- e) kasutamine ja
- f) olelusringi lõpp, see tähendab staadiumi toote esmase kasutamise lõpust kuni toote lõpliku kõrvaldamiseni.

1.2. Iga etapi puhul tuleb hinnata järgmisi keskkonnaaspekte, kuivõrd need on olulised:

- a) eeldatav materjali, energia ja teiste ressursside, nagu näiteks puhta vee kulu;
- b) eeldatavad õhu-, vee- ja pinnaseheitmed;
- c) eeldatav keskkonna reostus füüsiliste mõjude, nagu müra, vibratsiooni, kiirguse ja elektromagnetväljade tõttu;
- d) eeldatavalt tekkivate jäätmematerjalide kogus ja
- e) materjali ja/või energia korduskasutuse, ringlussevõtu ja taaskasutamise võimalused, arvestades direktiivi 2002/96/EÜ.

1.3. Punktis 1.2 osutatud keskkonnaaspektide parandamist tuleb hinnata esmajoones järgmiste kriteeriumide alusel, mida vajaduse korral täiendatakse teiste kriteeriumidega:

- a) toote mass ja maht;
- b) ümbertöötatud materjali kasutamine;
- c) energia, vee ja teiste ressursside kulu toote olelusringi jooksul;

- d) ainete kasutamine, mis on nõukogu 27. juuni 1967. aasta direktiivi 67/548/EMÜ (ohtlike ainete liigitamist, pakendamist ja märgistamist käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta) ⁽¹⁾ tähenduses tervist ja/või keskkonda kahjustavad ning mille märgistamine ja kasutamine on muu hulgas reguleeritud nõukogu 27. juuli 1976. aasta direktiiviga 76/769/EMÜ (liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta seoses teatavate ohtlike ainete ja valmististe turustamise ja kasutamise piirangutega) ⁽²⁾ või direktiiviga 2002/95/EÜ;
- e) nõuetekohaseks kasutamiseks ja korrapäraseks hoolduseks vajalike tarbekaupade liik ja kogus;
- f) korduskasutuse ja ringlussevõtu indikaatorid: kasutatavate materjalide ja komponentide arv, standardkomponentide kasutamine, demonteerimiseks kuluv aeg, demonteerimiseks vajalike töövahendite komplekssus, korduskasutuseks ja ringlussevõtuks sobivate komponentide ja materjalide märgistamine standardkoodidega (sealhulgas plastikdetailide tähistamine vastavalt ISO-standarditele), kergesti ringlusse võetavate materjalide kasutamine, kerge ligipääs väärtuslikele ja teistele ümbertöötatavatele komponentidele ja materjalidele; kerge ligipääs ohtlike aineid sisaldavatele komponentidele ja materjalidele;
- g) kasutatud detailide uuesti kasutamine;
- h) komponentide ja tervete seadmete korduskasutust ja ringlussevõttu takistavate tehniliste lahenduste vältimine;
- i) toote eluea indikaatorid: garanteeritud minimaalne eluiga, varuosade minimaalne tarneaeg, moodulitest komplekteeritavus, täiendatavus, parandatavus;
- j) jäätmete ja ohtlike jäätmete tekkivad kogused;
- k) õhuheitmed (kasvuhoonegaasid, hapestumist tekitavad ained, lenduvad orgaanilised ühendid, osooni lõhustavad ained, püsivad orgaanilised saasteained, raskemetallid, tahketest osakestest ja hõljuvatest tahketest osakestest koosnevad ained), ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 1997. aasta direktiivi 97/68/EÜ (väljaspool teid kasutatavatele liikurmasinatele paigaldatavate sisepõlemismootorite heitgaaside ja tahkete heitmete vähendamise meetmeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) ⁽³⁾ kohaldamist;
- l) veeheitmed (raskemetallid, hapnikurežiimile ebasoodsat mõju avaldavad ained, püsivad orgaanilised saasteained) ja
- m) pinnasehitmed (eelkõige ohtlike ainete lekkimise tõttu toodete kasutamisel ja saasteainete väljauhtumise tõttu pärast toodete kõrvaldamist).

2. osa. Nõuded teabe esitamisele

Rakendusmeetmetes võib ette näha, et tootja peab esitama teabe, mis võib mõjutada toote käsitlemist, kasutamist või ringlussevõttu teiste isikute kui tootja poolt. Nimetatud teabe hulka võib vajadusel kuuluda

- a) projekteerijalt või kavandajalt saadud teave tootmisprotsessi kohta;
- b) teave tarbijale toote oluliste keskkonnamojuomaduste ja keskkonnatoime kohta; nimetatud andmed tuleb tootele lisada toote turule laskmisel, et võimaldada tarbijal võrrelda erinevate toodete asjaomaseid aspekte;
- c) teave tarbijale selle kohta, kuidas paigaldada, kasutada ja hooldada toodet võimalikult vähesel määral keskkonnale, kuidas saavutada toote võimalikult pikka eluiga, kuidas olelusringi lõppemise järel toodet kõrvaldada ning vajaduse korral teave toote varuosade tarnimise ja toote täiendamise aja kohta, ja
- d) teave jäätmeäritlusteetvõtetele kasutuskõlbmatuks muutunud toote demonteerimise, ringlussevõtu või kõrvaldamise kohta.

Võimaluse korral tuleks teave esitada tootele kantuna.

Selle teabe puhul tuleb arvestada kohustusi, mis tulenevad teistest ühenduse õigusaktidest, nagu näiteks direktiivist 2002/96/EÜ.

⁽¹⁾ EÜT 196, 16.8.1967, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 262, 27.9.1976, lk 201.

⁽³⁾ EÜT L 59, 27.2.1998, lk 1.

3. osa. Nõuded tootjale

1. Toote tootjad peavad tegema toote kogu olelusringi osas toote mudeli analüüsi, mis on suunatud eelkõige rakendusmeetmes sätestatud toote projekteerimise või kavandamisega oluliselt mõjutatavatele keskkonnaaspektidele ja tugineb realistlikel eeldustel toote tavapäraste kasutustingimuste ja kasutuseesmärkide kohta. Teiste keskkonnaaspektide uurimine on vabatahtlik.

Selle analüüsi tulemuste põhjal peab tootja koostama toote ökoloogilise profiili. Selles tuleb arvestada toote kõiki keskkonna jaoks olulisi omadusi ja kõiki toote olelusringi jooksul tekkivaid ja füüsilistes suurustes mõõdetavaid sisendeid ja väljundeid.

2. Nimetatud analüüsi tulemuste põhjal peab tootja hindama toote alternatiivseid kavandeid ja saavutatud keskkonnamõju, arvestades võrdlusandmeid.

Võrdlusandmed peab tuvastama komisjon rakendusmeetmes, tuginedes meetme väljatöötamisel kogutud teabele.

Konkreetselt projekti- või kavandilahenduse valimisel tuleb kõiki kehtivaid õigusakte järgides püüelda mõistliku kompromissi poole erinevate keskkonnaaspektide ja keskkonnakaitsealaste nõuete vahel, nagu näiteks ohutus ja tervisekaitse, tehnilised nõuded toimivusele, kvaliteet, toimivus ja majanduslikud aspektid, sealhulgas tootmiskulud ja turustatavus.

II LISA

Meetod spetsiifiliste ökodisaini nõuete kehtestamiseks

(osutatud artikli 15 lõikes 6)

Spetsiifiliste ökodisaini nõuete eesmärk on parandada toote valitud keskkonnanäpakte. Nendega saab nõuda muu hulgas tarbimise vähendamist, näiteks teatud kindla ressursi tarbimise piiramist toote olulusringi eri etappidel (nt vee kasutamise piiramine kasutamisaasist või teatud kindla materjali kasutamise piiramine tootmisel või minimaalse ringluse võetava materjali koguse kasutamise nõude kehtestamine).

Töötades välja rakendusmeetmed, millega kehtestatakse artikli 15 kohaselt eriomased ökodisaininõuded, peab komisjon nimetama rakendusmeetmega hõlmatud toote jaoks ökodisaini parameetrid I lisa 1. osas osutatud parameetrite hulgast ja sätestama nende nõuete ulatuse vastavalt artikli 19 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele järgmiselt.

1. Tehnilise, keskkonnanäpale ja majandusliku analüüsi käigus tuleb välja valida teatud kogus turul oleva toote representatiivseid mudelid ja selgitada nende põhjal välja tehnilised võimalused toote keskkonnatoime parandamiseks, pidades silmas, et toote jõudlust ja kasulikkust tarbijale olulisel määral ei vähendataks.

Tehnilise, keskkonnanäpale ja majandusliku analüüsi raames tuleb samuti välja selgitada parimad turul olevad tooted ja tehnoloogiad, arvestades keskkonnanäpakte.

Nii analüüsi teostamisel kui nõuete kehtestamisel tuleks arvesse võtta rahvusvahelistel turgudel leiduvate toodete talitlustoimet ja võrdlusi teiste riikide õigusaktides kehtestatuga.

Nimetatud analüüsi tulemuste põhjal, arvestades tehnilist ja majanduslikku teostatavust ja täiustamispotentsiaali, tuleb võtta konkreetsed meetmed toote keskkonnamõju minimeerimiseks.

Nõuded energiatõhususele, energiakulule või kasutamisele tuleb kindlaks määrata nii, et toote representatiivsete mudelite olulusringi kulud oleksid lõppkasutaja jaoks võimalikult väikesed, arvestades mõju teistele keskkonnanäpaktidele. Olulusringi kulude analüüsi aluseks tuleb võtta reaalne diskontomäär, mis põhineb Euroopa Keskpanga andmetel, samuti toote reaalne eluiga; vaadeldakse ostuhinna muutuste summat (vastavalt tootmiskulude muutustele) ja tegevuskulud (vastavalt tehnilise täiustamise võimalustele). Tegevuskuludeks on eelkõige kulud energiale ja teistele ressurssidele (nagu näiteks vesi või pesuained).

Tuleb teostada tundlikkusanalüüs, mis hõlmab olulisi kulutegureid (energia- ja muude ressursside hind, tooraine- või tootmiskulud ning diskontomäärad) ja vajaduse korral väliseid keskkonnakulusid, sealhulgas ärahoitud kasvahoonegaasi heitkoguseid, eesmärgiga tuvastada, kas tekib olulisi muutusi, ja kontrollida üldiste järelduste usaldusväärsust. Nõuet kohandatakse vastavalt analüüsi tulemustele.

Teiste ressursside kulud, näiteks veekulu, võib analüüsida samalaadse meetodiga.

2. Tehniliste, keskkonnanäpale ja majanduslike analüüsides koostamisel võib tugineda teabele, mis on saadud ühenduse teiste meetmete raames.

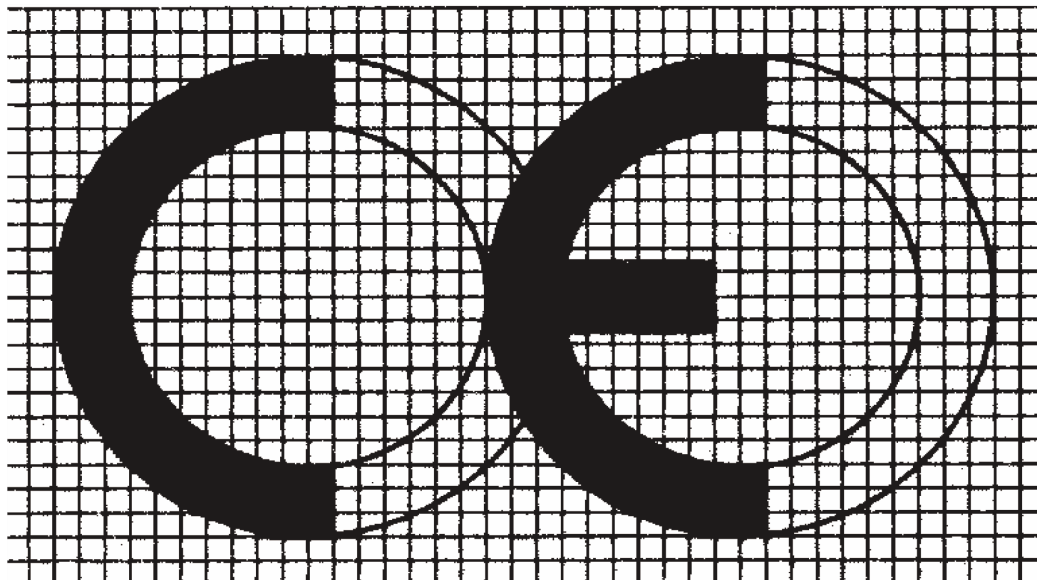
Sama käib ka teabe kohta, mis pärineb olemasolevatest programmidest, mida rakendatakse väljaspool ühendust, et sätestada spetsiifilisi ökodisaini nõudeid Euroopa Liidu majanduspartneritega kaubeldavatele toodetele.

3. Nõude kehtestamisel tuleb arvestada toote ümberkujundamiseks vajaliku ajaga.

III LISA

CE-märkis

(osutatud artikli 5 lõikes 2)

CE-märkis peab olema vähemalt 5 mm kõrgune. CE-märgise suurendamisel või vähendamisel tuleb säilitada ülaltoodud pildil esitatud proportsioonid.

CE-märkis tuleb kinnitada tootele. Kui see ei ole võimalik, tuleb märkis kinnitada pakendile ja kaubaveo saatedokumentidele.

IV LISA

Sisemine projekti või kavandi kontroll

(osutatud artikli 8 lõikes 2)

1. Käesolevas lisas kirjeldatakse menetlust, mille järgi tootja või tema volitatud esindaja, kes täidab punktis 2 sätestatud kohustusi, tagab ja kinnitab, et toode vastab kohaldatava rakendusmeetme nõuetele. EÜ vastavusdeklaratsiooni saab väljastada ühele tootele või mitmele tootele ja tootja peab selle säilitama.
 2. Tootja peab koostama tehnilised dokumendid, mille põhjal on võimalik hinnata toote vastavust kohaldatavale rakendusmeetmele.

Tehniline dokumentatsioon peab sisaldama eelkõige järgmist:
 - a) toote ja selle nõuetekohase kasutamise üldist kirjeldust;
 - b) tootja poolt teostatud keskkonnahindamist ja/või viiteid asjakohasele kirjandusele või juhtumite analüüsidele, millele tootja tugines toote projekti- või kavandilahenduste hindamisel ja dokumenteerimisel ning nendega seonduvate otsuste tegemisel;
 - c) ökoloogilist profiili, kuivõrd see on rakendusmeetmes ette nähtud;
 - d) toote projekteerimis- või kavandamiselementide kirjeldus, mis on seotud toote keskkonnavalaste kavandielementidega;
 - e) artiklis 10 osutatud nende asjaomaste standardite loetelu, mida kohaldatai täielikult või osaliselt, ja kohaldatava rakendusmeetme nõuete täitmiseks vastu võetud lahenduste kirjeldust, kui artiklis 10 osutatud standardeid ei kohaldatud või need standardid ei kata kohaldatava rakendusmeetme nõudeid täielikult;
 - f) koopiat toote keskkonnavalaste projekteerimis- või kavandielementide kohta kooskõlas I lisa 2. osas määratletud nõuete kohaselt esitatud andmetega ja
 - g) tootele kohaldatava rakendusmeetme ökodisaini nõuetele vastavuse kontrollimiseks tehtud testimiste tulemusi, kaasa arvatud sellise testimise vastavuse üksikasjad võrrelduna kohaldatava rakendusmeetmega sätestatud ökodisaini nõuetega.
 3. Tootja peab võtma kõik vajalikud meetmed, et tagada toote valmistamine vastavalt punktis 2 nimetatud kavandialastele spetsifikatsioonidele ja kohaldatava rakendusmeetme nõuetele.
-

V LISA

Juhtimissüsteem vastavuse hindamiseks

(osutatud artikli 8 lõikes 2)

1. Käesolevas lisas kirjeldatakse menetlust, mille järgi tootja, kes täidab punktis 2 nimetatud kohustusi, tagab ja kinnitab, et toode täidab kohaldatava rakendusmeetme nõudeid. EÜ vastavusdeklaratsiooni saab väljastada ühele tootele või mitmele tootele ja tootja peab selle säilitama.
2. Toote vastavuse hindamiseks võib kasutada juhtimissüsteemi, kui tootja kaasab sellesse punktis 3 kirjeldatud keskkonnaelemendid.
3. Juhtimissüsteemi keskkonnaelemendid
Käesolevas punktis sätestatakse juhtimissüsteemi elemendid ja protseduurid, millega tootja saab tõendada, et toode täidab kohaldatava rakendusmeetme nõudeid.
- 3.1. Keskkonnale orienteeritud tootepoliitika

Tootja peab olema võimeline tõendama, et kohaldatava rakendusmeetme nõuded on täidetud. Lisaks sellele peab tootja, pidades silmas üldist toodete keskkonnatoime parandamist, esitama raamkontseptsiooni toodete keskkonnatoimega seonduvate eesmärkide ja indikaatorite sätestamise ning läbivaatamise kohta.

Kõik tootja poolt toote projekteerimise või kavandamise ja tootmisprotsessi kujundamise abil toote keskkonnatoime parandamiseks ja toote ökoloogilise profiili väljaselgitamiseks võetud meetmed tuleb – kui rakendusmeede seda nõuab – dokumenteerida süstemaatiliselt ja korrektselt kirjalike protseduuride ja juhiste kujul.

Nimetatud menetlused ja juhised peavad piisava põhjalikkusega sisaldama eelkõige järgmist:

- a) nende dokumentide loetelu, mis tuleb toote vastavuse tõestamiseks koostada ja mis peavad vajaduse korral olema kättesaadavad;
 - b) keskkonnatoimega seonduvad eesmärgid ja indikaatorid ning organisatsiooni struktuur, pädevuse jaotus ja juhtkonna volitused ning vahendite olemasolu nimetatud eesmärkide ja indikaatorite täitmiseks ja ajakohastamiseks;
 - c) pärast toote valmistamist läbiviidavad kontrollid ja testid tõendamaks toote vastavust keskkonnavalastele indikaatoritele;
 - d) ettenähtud dokumentatsiooni kontroll ja selle regulaarse ajakohastamise menetlused ning
 - e) juhtimissüsteemi keskkonnaelementide rakendamise ja tõhususe tagamise meetoodika.
- 3.2. Planeerimine
- Tootja peab välja töötama ja ajakohastama järgmist:
- a) toote ökoloogilise profiili määramise menetlused;
 - b) toote keskkonnatoimega seonduvad eesmärgid ja indikaatorid, mille puhul võetakse arvesse tehnoloogilisi lahendusi ning tehnilisi ja majanduslikke nõudeid, ning
 - c) programm nende eesmärkide saavutamiseks.
- 3.3. Rakendamine ja dokumentatsioon

3.3.1. Juhtimissüsteemi dokumendid peavad eelkõige vastama järgmistele nõuetele:

- a) tuleb määratleda ja dokumenteerida pädevused ja volitused, et tagada toote keskkonnatoime tõhusus ja selle toimimise kohta peetava aruandluse läbivaatamine ja parandamine;
- b) kirjalikult tuleb fikseerida projekti või kavandi kontrolli ja tootmisjärgse kontrolli meetodid ning toote projekteerimise või kavandamise etapil rakendatavad meetodid ja süstemaatilised meetmed ning
- c) tootja peab koostama ja ajakohastama dokumendid, milles kirjeldatakse juhtimissüsteemi olulisi keskkonnaneelemente ning kõikide nõutavate dokumentide kontrolli protseduure.

3.3.2. Toote dokumendid peavad sisaldama andmeid eelkõige järgmiste aspektide kohta:

- a) toote ja selle nõuetekohase kasutamise üldist kirjeldust;
- b) tootja teostatud keskkonnanahindamise tulemusi ja/või viiteid asjakohasele kirjandusele või juhtumite analüüsidele, millele tootja tugines toote projekti- või kavandilahenduste hindamisel ja dokumenteerimisel ning nendega seonduvate otsuste tegemisel;
- c) ökoloogilist profiili, kuivõrd see on rakendusmeetmes ette nähtud;
- d) toote kohaldatava rakendusmeetme ökodisaini nõuetele vastavuse kontrollimiseks teostatud testimiste tulemused;
- e) tootja peab koostama spetsifikatsioonid, milles näidatakse eelkõige, milliseid ühtlustatud standardeid kohaldatai; kui artiklis 10 osutatud standardeid ei kohaldata või kui need ei kata rakendusmeetme nõudeid täielikult, näidatakse, missuguste vahenditega tagatakse vastavus, ning
- f) koopia toote keskkonnanalaste projekteerimis- ja kavandielementide kohta vastavalt I lisa 2. osa nõuetele.

3.4. Kontroll ja korrigeeriv tegevus

3.4.1. Tootja peab

- a) võtma kasutusele kõik meetmed, et tagada toote valmistamine kooskõlas projekti- või kavandispetsifikatsioonide ja tootele kohaldatava rakendusmeetme nõuetega;
 - b) töötama välja ja ajakohastama menetlused, mille alusel ta uurib ja lahendab nõuetele mittevastavuse juhtumeid, ja viima korrigeerivast tegevusest tulenevad muudatused dokumenteeritud protseduuridesse, ning
 - c) viima vähemalt iga kolme aasta järel läbi ettevõttesisese juhtimissüsteemi auditi selle keskkonnaneelementide osas.
-

VI LISA

EÜ vastavusdeklaratsioon

(osutatud artikli 5 lõikes 3)

EÜ vastavusdeklaratsioon peab sisaldama järgmisi andmeid:

1. tootja või tema volitatud esindaja nimi ja aadress;
 2. toote selgeks määratlemiseks piisav kirjeldus;
 3. vajaduse korral viited kohaldatud ühtlustatud standarditele;
 4. vajaduse korral teised kasutatud tehnilised standardid ja spetsifikatsioonid;
 5. vajaduse korral viide teistele kehtivatele ühenduse õigusaktidele, millega on ette nähtud CE-märgis, ja
 6. tootja või tema volitatud esindaja nimel allkirjaõigusliku isiku nimi ja allkiri.
-

VII LISA

Rakendusmeetmete sisu

(osutatud artikli 15 lõikes 8)

Rakendusmeetmes tuleb täpsustada eelkõige järgmist:

1. rakendusmeetmega reguleeritava(te) too(de)te tüübi/tüüpide täpne definitsioon;
 2. ökodisaini nõue/nõuded rakendusmeetmega kohaldamisalasle kuuluva(te)le too(de)tele, jõustumistähtpäev/-tähtpäevad, astmelised meetmed ja üleminekumeetmed või tähtajad;
 - a) üldise/üldiste ökodisaini nõude/nõuete puhul olulised etapid ja aspektid vastavalt I lisa punktidele 1.1 ja 1.2 koos parameetrite näidetega I lisa punktis 1.3 toodud loetelust suunistena sätestatud keskkonnaaspektide parandamise hindamiseks;
 - b) spetsiifilis(t)e ökodisaini nõude/nõuete puhul selle/nende ulatus piirmäära kujul;
 3. I lisa 1. osas osutatud ökodisaini parameetrid, mille puhul ei ole ökodisaini nõuded vajalikud;
 4. toote paigaldamise nõuded, kui paigaldusel on vahetu mõju toote hinnatavale keskkonnatoimele;
 5. rakendatavad mõõtestandardid ja/või mõõtemetodid; kui on olemas ühtlustatud standardid, mille viitenumbrid on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, tuleb toimida vastavalt nendele standarditele;
 6. andmed vastavushindamise kohta otsuse 93/465/EMÜ alusel:
 - a) kui tuleb kohaldada mõnda moodulist A erinevat moodulit, antud mooduli valiku põhjused;
 - b) vajaduse korral kolmandate isikute kinnitamise ja/või sertifitseerimise kriteeriumid.Kui erinevad EÜ eeskirjad sätestavad ühe ja sama toote jaoks erinevad moodulid, tuleb kohaldada rakendusmeetmes antud nõude kohta sätestatud moodulit;
 7. teave, mida tootja peab edastama, eriti tehniliste dokumentide üksikasjade kohta, mis on vajalik toote rakendusmeetmele vastavuse kontrollimise lihtsustamiseks;
 8. üleminekuperioodi pikkus, mille jooksul liikmesriigid peavad lubama lasta turule ja/või võtta kasutusele tooted, mis vastavad rakendusmeetme vastuvõtmise päeval nende territooriumil kehtivatele eeskirjadele;
 9. rakendusmeetme hindamise ja ülevaatamise muutmise kuupäev, võttes arvesse tehnika arengu kiirust.
-

VIII LISA

Eneseregulatsioon

(osutatud artiklis 17)

Lisaks põhilisele õiguslikule nõudele, et eneseregulatsiooni algatused peavad olema vastavuses kõikide EÜ asutamislepingu sätetega (eriti siseturgu ja konkurentsi käsitlevate eeskirjadega) ja samuti ühenduse rahvusvaheliste kohustustega, sealhulgas mitmepoolsete kaubanduseeskirjadega, võib käesoleva direktiivi raames rakendusmeetme alternatiivina eneseregulatsiooni algatuste sobivuse hindamisel lähtuda järgmisest mittetäielikust kriteeriumide loetelust.

1. Osalemise avatus

Eneseregulatsiooni algatused peavad olema avatud kolmandate riikide ettevõtjatele nii ettevalmistavas etapis kui ka rakendusetapis.

2. Lisaväärtus

Eneseregulatsiooni algatused peavad tooma nende alla kuuluva toote paranenud keskkonnatoime kaudu kaasa lisaväärtust (rohkem kui tavaline äritegevus).

3. Esindavus

Eneseregulatsioonis osalev tööstus ja seotud ringkonnad peavad esindama võimalikult väikeste eranditega asjassepuutuva majandussektori suurt enamust. Tuleb tagada konkurentsieskirjade järgimine.

4. Kvantifitseeritud ja astmelised eesmärgid

Sidusrühmade määratletud eesmärgid tuleb sõnastada selgelt ja ühemõtteliselt, alustades hästi määratletud alustest. Kui eneseregulatsiooni algatus hõlmab pikka ajavahemikku, siis tuleb kasutusele võtta vahe-eesmärgid. Eesmärkide ja vahe-eesmärkide täitmist peab olema võimalik kontrollida taskukohasel ja usutaval viisil, kasutades selgeid ja usaldusväärseid näitajaid. Uurimisteave ja teaduslikud ning tehnoloogilised andmed peavad lihtsustama nende näitajate arendamist.

5. Kodanikuühiskonna kaasamine

Läbipaistvuse tagamiseks tuleb eneseregulatsiooni algatused avaldada Internetis ja teiste elektroonilise teabe levitamise vahendite abil.

Sama kehtib vahe- ja lõpparuannete kohta. Eneseregulatsiooni algatuste kohta tuleb küsida arvamust sellistelt sidusrühmadelt, nagu liikmesriigid, tööstus, keskkonnaga tegelevad valitsusvälised organisatsioonid ja tarbijate ühendused.

6. Seire ja aruandlus

Eneseregulatsiooni algatused peavad sisaldama hästi kavandatud seiresüsteemi, kus on selgelt määratletud nii tööstuse kui sõltumatute kontrollijate kohustused. Eesmärkide saavutamist kutsutakse jälgima komisjoni talitused koostöös eneseregulatsiooni algatuse osapooltega.

Seire ja aruandluse kava peab olema detailne, läbipaistev ja objektiivne. Otsustamine, kas vabatahtliku kokkuleppe või mõne muu eneseregulatsiooni meetme eesmärgid on saavutatud, peab jääma komisjoni talituste ülesandeks, keda abistab artikli 19 lõikes 1 osutatud komitee.

7. Eneseregulatsiooni algatuse haldamise kulutasuvus

Eneseregulatsiooni algatuste haldamise kulu ei tohi võrrelduna selle eesmärkide või teiste olemasolevate poliitiliste instrumentidega põhjustada ebaproportsionaalset halduskoormust.

8. Säätvus

Eneseregulatsiooni algatused peavad vastama käesoleva direktiivi poliitilistele eesmärkidele, sealhulgas integreeritud lähenemisele, ja olema kooskõlas säästva arengu majandusliku ning sotsiaalse mõõtmega. Tuleb hõlmata tarbijate huvide kaitsmine (tervis, elukvaliteet ja majanduslikud huvid).

9. Algatuse kooskõla

On tõenäoline, et eneseregulatsiooni algatused ei too kaasa oodatavaid tulemusi, kui teised asjaolud ning algatused – turu surve, maksud ja siseriiklikud õigusaktid – saavad eneseregulatsioonis osalejatele vastakaid signaale. Poliitika järjepidevus on selles osas esmatähtis ja seda tuleb algatuse mõjust hinnates arvesse võtta.

IX LISA**A OSA****Kehtetuks tunnistatud direktiiv koos hilisemate muudatuste loeteluga**

(osutatud artiklis 24)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/32/EÜ
(ELT L 191, 22.7.2005, lk 29)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/28/EÜ
(ELT L 81, 20.3.2008, lk 48)

ainult artikkel 1

B OSA**Ülevõtmise tähtpäevad**

(osutatud artiklis 24)

Direktiiv	Ülevõtmise tähtpäev
2005/32/EÜ	11. august 2007
2008/28/EÜ	—

X LISA

Vastavustabel

Direktiiv 2005/32/EÜ	Käesolev direktiiv
Artiklid 1–20	Artiklid 1–20
Artikkel 21	—
Artikkel 22	—
Artikkel 23	Artikkel 21
Artikkel 24	Artikkel 22
Artikkel 25	—
—	Artikkel 23
—	Artikkel 24
Artikkel 26	Artikkel 25
Artikkel 27	Artikkel 26
I–VIII lisa	I–VIII lisa
—	IX lisa
—	X lisa